

Льотна академія
Національного авіаційного університету

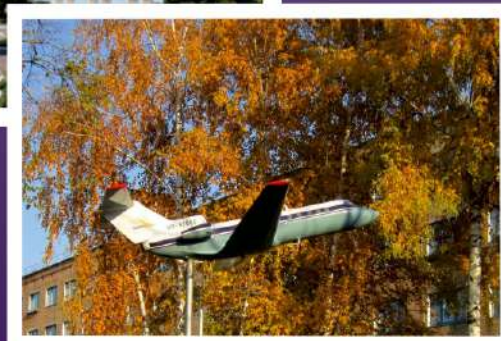
INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Кропивницький - 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

ISSN 2522-1477

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

Збірник наукових праць

ВИПУСК 13

**Кропивницький
2023**

*Збірник наукових праць затверджено
Вченою радою Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 12.04.2023 р.) та
Вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № 4 від 19.04.2023 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації КВ № 22644-12544Р від 26.04.2017 року
Міністерства юстиції України*

*Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»
Наказом МОН України від 02 липня 2020р. № 886*

*Збірник реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації Національної академії наук України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), журнал індексується в міжнародній наукометричній базі **Index Copernicus** (ICV 2019: 86,45), Google Scholar, базі метаданих CrossRef, WorldCat, Research Bible, Fatcat.*

Рецензенти:

Ненько Ю. П. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов, Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, м. Черкаси

Желясков В. Я. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія», м. Ізмаїл

Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових праць / Гол. ред. О. І. Москаленко. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. Вип. 13. 236 с.

У «Науковому віснику Льотної академії. Серія: Педагогічні науки» зібрано статті авторів, що сприяють вирішенню існуючих проблем професійної підготовки фахівців різних галузей, аналізу зарубіжного досвіду фахової підготовки та застосуванню інноваційних підходів до професійної освіти у контексті євроінтеграції.

Публікації видання адресовано науковцям і практикам у галузі педагогіки. Збірник наукових праць буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам та всім зацікавленим особам.

Редакційна колегія публікує статті у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у науковому віснику, збереження авторських прав обов'язкове.

Адреса редакційної колегії: 25005, м. Кропивницький, вул. Степана Чобану, 1,
тел. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: naukvisped@sfa.org.ua

МІХНО С. В., СИМОНЕНКО Н. О., ПЛОХУТА Т. М. Метод лексико-граматичних відео-проектів як засіб активізації пізнавально-творчої самостійності студентів на заняттях з англійської мови	101
ПІНЧУК І. О. Специфіка розвитку іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкових класів	109
ПОКАЛЮК В. М., ФЕДОРЕНКО Д. С. Досвід Австралії з підготовки, освіти і професійного розвитку працівників оперативно-рятувальних служб	117
ПОПКОВ Б. І. Зміст підготовки майбутніх судноводіїв до формування екологічної свідомості	124
РАДУЛ С. Г. Педагогічні умови формування професійної самореалізації майбутніх авіаційних фахівців	134
РОМАНЬКО І. І. Потенціал навчальної дисципліни «Історія авіації» у формуванні «Soft Skills» здобувачів вищої освіти	141
САДОВИЙ М. І., ТРИФОНОВА О. М. Методологія та методика формування світоглядної складової інноваційних технологій навчання професійно-зорієнтованих дисциплін	151
СМИРНОВА І. Л. Роль міжпредметних зв'язків у спеціальній теоретичній підготовці іноземних здобувачів вищої освіти в авіаційному закладі вищої освіти	160
СТРИЖАКОВ А. О. Комунікаційна діяльність майбутнього фахівця	168
ТЕРНАВСЬКА Т. А., ВОЛОЩУК І. А. Комунікативні аспекти реалізації неформального та інформального навчання здобувачів вищої освіти на період воєнного стану	175
ЧОРНОГЛАЗОВА Г. В., ЄНІНА І. І. Розвиток критичного мислення курсантів льотних закладів вищої освіти при розв'язанні задач з дисципліни «Опір матеріалів»	184
DUBINSKYI Volodymyr, DUBINSKA Anastasia The implementation of authentic materials in ESP classes for students majoring in History	192
HERASYMENKO Liudmyla, PIDLUBNA Olha, KULISH Iryna Innovative approaches to professional communication training in aviation English course ..	204
KOVALOVA Inna, MARTYSENKO Nadiia, TSAROVA Liudmyla Use of active and interactive methods in foreign language teaching in non-linguistic higher educational establishments	212

UDC 378.147:811.111

DOI 10.33251/2522-1477-2023-13-212-217

KOVALOVA Inna,

Senior Teacher of Professional and Aviation
Language Training Department,
Flight Academy of National Aviation University
ORCID 0000-0003-0923-579X

MARTYNENKO Nadiia,

Senior Teacher of Professional and Aviation
Language Training Department,
Flight Academy of National Aviation University
ORCID 0000-0002-5695-4685

TSAROVA Liudmyla,

PhD in Pedagogics, Associate Professor,
Associate Professor of Professional and Aviation
Language Training Department,
Flight Academy of National Aviation University
ORCID 0000-0003-4458-8355

USE OF ACTIVE AND INTERACTIVE METHODS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN NON-LINGUISTIC HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

Annotation. *The article outlines the main active and interactive methods used in the process of learning a foreign language in non-linguistic higher education institutions. It is considered the main approaches to the problems of formation of communication skills and abilities in a foreign language. The competencies that are successfully used in the process of implementing methods of the communicative system-activity approach to learning, problem-based learning methods, game technologies, and learning in an electronic information and educational environment are specified.*

Keywords: *active method, systematic and practical active learning methods, interactive method, problem-based learning, electronic information and educational environment.*

Problem statement. Interactive and active methods are critical components of higher education. These approaches to teaching and learning can improve student engagement, enhance critical thinking skills, promote retention of information, and provide a more enjoyable and meaningful learning experience. These methods encourage students to ask questions, share their ideas, and apply their knowledge to real-world problems. This can lead to a deeper understanding of the subject matter and can also create a more supportive and engaging learning environment. Active methods can help students develop critical thinking skills. By requiring students to analyze and evaluate information, they learn to think critically and independently. This skill is essential in today's world, where individuals must be able to assess the validity of information and make informed decisions.

The student must be able not only to re-create the information received from the teacher, but also learn to think in an original and unconventional way and be ready for real life situations. The new life standards guide both the student and the teacher to the formation of a new "lifelong learning" model – continuously, constantly and consistently.

Analysis of recent research and publications. A number of scientists (O. Bashkir, V. Chuba, M. Diachenko-Bogun, I. Dychkivska, T. Khoma, O. Sydorenko, N. Volkova) highlight

that interactive and active methods of learning are effective and beneficial ones for students. In the early 80-s of the 20th century, Professor S. Baranov in his work "Core of the Learning Process" noted that the most important task in education was the ability to apply the acquired knowledge formation in the life realities, that is, "to prepare a person for the real life" [2]. The analysis of scientific and pedagogical resources made it possible to indicate the need of using active and interactive methods in teaching future specialists. Therefore, T. Khoma notes that with the help of active and interactive methods, students form practical skills of professional communication and interaction, they have possibilities to experience self-study learning [5]. M. Diachenko-Bogun indicates that with the help of active and interactive teaching methods, students develop skills of critical thinking, creative activity, promote self-development and individual abilities [3]. The scholar O. Bashkir, focuses on the use of active teaching methods to master occupational skills by future specialists [1].

Today, the Ministry of Education in Ukraine sets modern progressive requirements not only for the results in education, but also for its process. In order to meet all modern requirements, teachers need to move away from old traditional methods in their work, to introduce innovative technologies in their pedagogical activities.

The process of foreign languages learning is no exception. In our opinion, one of the universal competencies that a graduate from a non-linguistic Higher Educational Establishment should have, is the ability to carry out professional communication in oral and written forms in a foreign language. To master this competence in practice of foreign languages teaching, the systematic and practical approach method is successfully used, which allows solving real and imaginary tasks with the help of language communication.

Such various life situations modeling allows the future specialist to successfully find ways to solve various life problems. It should not be forgotten when learning a foreign language, the term systemic-practical approach is supplemented by the important word communicative approach, which includes the process of a language learning during communication.

A foreign language, unlike other academic disciplines, is both the goal and the means of learning at the same time.

An important requirement for a systematic and practical approach implementation while learning a foreign language in Higher Educational Establishments is the use of active and interactive methods. Numerous scientific conferences, monographs, articles by scientists and methodologists are devoted to their qualitative use in education [2; 4].

To activate cognitive activity in the process of a foreign language mastering, active and interactive learning methods are considered to be the most effective. They are mainly based on dialogue, which involves a free opinions exchange about ways to solve this or that problem [10; 11].

The purpose of the article is to analyze active and interactive learning methods, the most appropriate approaches and electronic educational recourses in the process of foreign language teaching in non-linguistic Higher Educational Establishments.

Presenting main content. It is important that each method can be active and it depends on the teacher using it. But it should be noted that the lesson effectiveness depends not only on the teacher professionalism and his desire to teach, but also on other participants in the educational process – their desire to master knowledge, skills and abilities; the desire to use creative thinking. Further, we are going to present you some examples of the active and interactive methods and how to use in foreign language classes.

Group discussions involve dividing students into small groups to discuss a topic or solve a problem. This encourages active participation, critical thinking, and collaboration.

Role-playing involves assigning students roles to act out scenarios or situations. This allows them to experience and understand different perspectives, and develop empathy and problem-solving skills.

Debates involve assigning students opposing sides to argue a particular topic. This encourages critical thinking, research, and public speaking skills.

Games (business games) involve creating games that are educational and fun. This helps students retain information and develop problem-solving skills. The business game preparation begins with the scenario development. Its content includes: setting the activity educational goal, the problem being studied description, task justification, business game plan, general description of the game procedure, the situation content and characters' specifications. Next comes the introduction to the game, participants and experts' orientation. The work algorithm is determined, the lesson main goal is formulated, the problem statement and the situation choice are substantiated. Additional materials are distributed, for example, instructions, rules.

Simulations involve creating scenarios that mimic real-life situations. This allows students to apply knowledge and skills to practical situations.

Project-based learning involves assigning students a project to work on independently or in groups. This helps students develop research, organization, and presentation skills.

Active Learning Games can be a fun way to engage students and reinforce learning. Teachers can create games that involve movement, such as "Scavenger hunts", "Relay races", "Circle your ideas", "Who am I" that are related to the topic being studied. It is also worth noting that games are one of the most active methods in language learning, which ensure not only the formation and improvement of communication skills in a foreign language in various situations close to real life, but also increase interest to improve language communications. The teacher in the game can take the following positions: be the center of the game, its leader and director; perform the functions of one of the players; to be an outside observer.

Question cards are an interactive exercise that can be used to test students' knowledge. For example, the teacher can prepare a set of question cards on a certain topic, and then each student must draw one card and answer the question. At the same time, a competition element is introduced into the educational and game process, which leads to a creative approach to solving the set tasks.

Computer support in the process of learning a foreign language is a necessary tool nowadays. That is why one of the requirements for the heads of Higher Educational Establishments is to ensure the students' access to the electronic information and educational resource. There are quite a lot of options for using computers in the process of a foreign language learning. This is pointed in numerous works [2; 6; 8; 9]. It is appropriate to note some points: the educational programs implementation, control of what has been learned (testing), the use of PowerPoint presentations as visualization and, finally, the use of the Internet.

Visiting foreign sites is one of the main ways to obtain information about the country of the language being studied, its history, culture, political system and main attractions. This information is up-to-date, correspond the latest changes, multifaceted, and presented by native speakers. On some sites, you can take virtual tours around cities and museums all over the world. The main task of the teacher is to convey information about such sites and resources to the students.

Interactive learning methods can also include: self-study work, problem and creative tasks, work in pairs, feedback (questions from the student to the teacher). As experience shows, applying these methods in practice, we will reach the level when the learner is forced to actively process and implement the educational information presented in such a didactic game that provides objective learning results.

We will give examples how to use the most common interactive teaching methods in foreign language classes. It's no secret that many learners experience difficulties with listening to the native speakers' language. Listening skills formation is also one of the innovative interactive foreign language learning ways and helps to solve the problem in foreign language perception from a native speaker. Audio information is provided on various educational sites, which can be useful for practical classes while learning a foreign language. The Internet is quite helpful when studying grammar and vocabulary. There are a large number of resources which propose basic grammatical rules, examples of using these constructions in a foreign language, information about the meaning

and etymology of words that are rarely used or belong to the professional vocabulary of future specialists.

A special place in the educational process is occupied by self-study work. This type of activity helps theoretical material to be better stored in memory. In the process of preparing homework or a creative project, students have to select independently the material, determine its relevance, appropriateness, correctness. That is, search work facilitates memorization and development of practical application of acquired knowledge. With the teacher's help, students learn to acquire new knowledge and skills independently with the help of information technologies (working with foreign language sites) and use them in practical activities.

The searching process in the Internet causes positive emotions, which will lead to better assimilation of educational material. It should also be noted that during research work, the student receives, in addition to knowledge, also communicative experience, which he will definitely need in his further professional activities.

Teachers note that students who are trained using interactive technologies, while applying innovative methods, better structure information and more actively operate large blocks of information. After all, in the process of working with a computer, they develop visual memory and imaginative thinking. The negative features of such training are language impoverishment, verbal components reduction of thinking. Psychologists also say about an atypical burst of clip thinking. Therefore, it is necessary to alternate the search for the necessary information in the Internet with the practical application of the acquired knowledge.

In the methodical and psychological works, you can find a lot of ways and methods description of forming the components for the motivational sphere. But at this stage, a new, very effective tool of complex motivation for foreign languages learning appeared. We are talking about the use of multimedia technologies.

The use of multimedia presentations is just that innovative method that promotes assimilation of the learned material and helps to focus attention on new things. This is exactly the method of interactive activity which frames (prepares, directs, and summarizes) the students' work in practical classes while learning a foreign language.

Professionally oriented innovative learning technologies are aimed at students' mastery of professional and communicative competence. They facilitate an increase in active and creative participation in the educational material discussion. It is developed socio-cultural competence (involvement in the culture of the country of the language being studied), educational and cognitive competence (development of general and special skills, universal methods of activity) during the lessons [7].

Students master available self-study foreign languages learning methods and cultures, including using new information technologies. The ability to independently acquire common knowledge, business and professional communication in a foreign language is developed; educational independence increases, the ability to self-educate with the help of the Internet. Such an activity increases the student's motivation to a greater extent, actively develops their cognitive and search-research abilities and skills. Thus, the use of modern innovative technologies is quite effective for the modern education standards implementation.

Conclusions and further scientific research perspectives. Therefore, we can sum up that the use of active and interactive forms and methods allows increasing significantly the time of language practice in classes for each student, achieving proper assimilation of the material by all the group members, and solving various educational and developing tasks. These methods encourage the teacher to constant creativity, self-improvement, professional and personal growth and development. In the acquaintance process with this or that interactive method, the teacher becomes an organizer of students' self-studying, educational, cognitive, communicative, creative activities; he or she has opportunities to improve the learning process, develop the communicative competence of those students, and their personal holistic development. Therefore, the use of interactive learning

technology in the process of a foreign language learning is a necessary condition for the optimal development of both those who study and those who teach.

References

1. Bashkir, O.I. (2018). Aktyvni y interaktyvni metody navchannya u vyshchiiy shkoli. [*Active and interactive methods of learning in higher education*]. Zbirnyk naukovykh prats'. Seriya "Pedagogika ta psykholohiya". Kharkiv. Vyp. 60. P. 33-44 [in Ukrainian].
2. Hin, A. (2000). Bezkrivna ataka: Tekhnolohiia provedennia navchalnoho mozkovoho shturnu [*Bloodless attack: The technology of educational brainstorming*]. [Tsikava i проста forma navchalnoi diialnosti]. Zavuch (Pershe veresnia). № 8. P. 7-11 [in Ukrainian].
3. Dyachenko-Bohun, M.M. (2014). Aktyvni metody navchannya u vyshchomu navchal'nomu zakladi [*Active methods of learning in a higher educational institution*]. Vytoky pedagogichnoyi maysternosti. Vyp. 14. P. 74-79. [in Ukrainian].
4. Pometun, O., Pyrozhenko, L., (2004). Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannya [*A modern lesson. Interactive learning technologies*]. K. [in Ukrainian].
5. Khoma, T.V. (2020). Aktyvni metody navchannya v pedagogitsi vyshchoyi shkoly [*Active learning methods in higher education school*]. KPI. T. 3. Vyp. 69. [in Ukrainian].
6. Ananyeva, M. (2014). "Blogfolios" and their role in the development of research projects in an advanced academic literacy class for ESL students. Boston: Springer US. [in English].
7. Brown, J.D. (2013). New ways of classroom assessment. Alexandria, VA: Teachers of English to Speakers of Other Languages. [in English].
8. Camilleri, M.A., & Camilleri, A.C. (2017). Digital learning resources and ubiquitous technologies in education. Technology, Knowledge and Learning, 22(1), P. 65-82 [in English].
9. Nikirk, M. (2012). Teaching millennial students. Education Digest, 77(9), P. 41-44. [in English].
10. Stankić, R., Jovanović-Gavrilović, B., & Soldić-Aleksić, J. (2018). Information and communication technologies in education as a stimulus to economic development. Ekonomski Horizonti, 20(1), P. 61-73 [in English].
11. Stewart, K. (2009). Lessons from teaching millennials. College Teaching, 57(2), P. 111-117p. [in English].

Список використаних джерел

1. Башкір О. І. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. *Збірник наукових праць. Серія «Педагогіка та психологія»*. Харків, 2018. Вип. 60. С. 33–44
2. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму: [Цікава і проста форма навчальної діяльності]. Завуч (Перше вересня). 2000. № 8. С. 7–11.
3. Дяченко-Богун М. М. Активні методи навчання у вищому навчальному закладі. Витоки педагогічної майстерності. 2014. Вип. 14. С. 74–79.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. К., 2004. 192 с.
5. Хома Т. В. 2020. Активні методи навчання в педагогіці вищої школи. 2020. Т. 3. Вип. 69. 149 с.
6. Ananyeva, M. (2014). «Blogfolios» and their role in the development of research projects in an advanced academic literacy class for ESL students. Boston: Springer US.
7. Brown, J.D. (2013). New ways of classroom assessment. Alexandria, VA: Teachers of English to Speakers of Other Languages.
8. Camilleri, M. A., & Camilleri, A. C. (2017). Digital learning resources and ubiquitous technologies in education. Technology, Knowledge and Learning, 22(1), 65–82.
9. Nikirk, M. (2012). Teaching millennial students. Education Digest, 77(9), 41–44.

10. Stankić, R., Jovanović-Gavrilović, B., & Soldić-Aleksić, J. (2018). Information and communication technologies in education as a stimulus to economic development. *EkonomskiHorizonti*, 20(1), 61–73.
11. Stewart, K. (2009). Lessons from teaching millennials. *College Teaching*, 57(2), 111–117.

КОВАЛЬОВА Інна Валеріївна, старший викладач кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки, Льотна академія Національного авіаційного університету;

МАРТИНЕНКО Надія Олександрівна, старший викладач кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки, Льотна академія Національного авіаційного університету;

ЦАРЬОВА Людмила Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної та авіаційної мовної підготовки, Льотна академія Національного авіаційного університету.

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ЗВО

***Анотація.** У статті окреслено основні активні та інтерактивні методи, що використовуються в процесі вивчення іноземної мови у немовних закладах вищої освіти. Розглянуто основні підходи до проблем формування умінь і навичок здійснювати комунікацію іноземною мовою. Зазначено компетенції, що успішно використовуються у процесі впровадження методів комунікативного системно-діяльнісного підходу навчання, методи проблемного навчання, ігрові технології, а також навчання в електронному інформаційно-освітньому середовищі.*

Опрацьовано педагогічні та психологічні джерела щодо проблем вивчення іноземної мови у не профільних навчальних в закладах вищої освіти, що сприяло вирішенню питання шляхів та прийомів формування компонентів мотиваційної сфери навчання у процесі вивчення іноземної мови. Вивчено новий, дуже ефективний інструмент комплексної мотивації вивчення іноземних мов – використання мультимедіа технологій.

Таким чином, ми дійшли висновку, що використання активних та інтерактивних методів у викладанні іноземної мови дозволяє значно збільшити час мовної практики на заняттях для кожного здобувача освіти, досягти належного засвоєння матеріалу усіма членами групи, вирішити різні виховні та розвиваючі задачі. Використання цих методів спонукає викладача до постійної творчості, самовдосконалення, професійного та особистого росту і розвитку. У процесі ознайомлення з тим чи іншим інтерактивним методом, педагог стає організатором самостійної, навчально-пізнавальної, комунікативної, творчої діяльності студентів; у нього з'являються можливості для вдосконалення процесу навчання, розвитку комунікативної компетенції здобувачів освіти та цілісного розвитку їх особистості. Отже, використання у процесі вивчення іноземної мови технології інтерактивного навчання є необхідною умовою оптимального розвитку як викладача, так і майбутнього фахівця..

Ключові слова: активні методи, системно-практичні методи навчання, інтерактивні методи, проблемне навчання, електронне інформаційно-освітнє середовище.

Одержано редакцією: 11.01.2023 р.
Прийнято до публікації: 25.01.2023 р.